

AUTOR: Kristina Rademacherová

NÁZEV: Zákon č. 45/2013 o obětech trestných činů, z pohledu potřeb obětí domácího násilí

OBOR: trestní právo

POSUDEK VYPRACOVALA: JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti a praktické použitelnosti a teoretického významu

Problematika domácího násilí se v posledních letech stala předmětem zájmu odborné i laické veřejnosti. Úsilí vynakládané na dosažení větší ochrany obětí domácího násilí našlo mimo jiné svůj výraz v zákoně o obětech trestných činů, který byl přijat počátkem letošního roku. Posouzení významu tohoto zákona z hlediska konkrétních potřeb obětí domácího násilí je tedy vysoce aktuální. Zkoumání nově zavedených institutů, které by měly přispět ke zvýšené ochraně obětí, může přispět ke správné aplikaci tohoto zákona a případně se může stát i signálem pro další legislativní úpravy.

3 body

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

Práce má logickou stavbu a vychází z vhodně zvolené systematiky. Po krátkém úvodu jsou v ní nejprve uvedeny hlavní důvody, které vedly k přijetí zákona o obětech trestných činů, spolu se stručnou charakteristikou práv obětí, která tento zákon přinesl. Vlastní zkoumání zákona s ohledem na potřeby obětí domácího násilí je uvozeno některými kriminologickými a psychologickými poznatky o domácím násilí a jeho obětech. Na ně pak navazuje pojednání o vybraných otázkách právní ochrany obětí, konkrétně otázek vztahujících se k posuzování věrohodnosti oběti domácího násilí, k institutu vykazání a předběžným opatření vydaným v občanském soudním řízení, k právu na důvěrníka a zmocněnce a právu na peněžitou pomoc. Výklad autorka doplnila upozorněním na některé problémy, se kterými se dosud setkávají orgány činné v trestním řízení při stíhání trestných činů páchaných v situaci domácího násilí. V závěru práce je pak akcentován význam přijatého zákona a jeho možné pozitivní účinky na současnou praxi. Po metodologické stránce práce vychází ze studia dostatečně širokého okruhu odborné literatury, v němž jsou zastoupeny tuzemské publikace posledních let z oblasti trestněprávní, kriminologické a soudně psychologické. Práce s literaturou je důsledná a odpovídá stanovené normě. K průniku do současných aplikačních problémů autorka využila i osobního rozhovoru se zástupci praxe.

4 body

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

Výklad je podán vcelku odpovídajícím odborným stylem, na některých místech je však ještě zřejmá určitá jazyková nevyzrálость autorky (viz např. na str. 8 odst. 2 slovní obrat „...okruh osob, jimž byl přiznán institut poškozeného.“ aj.). Výklad je podrobně členěn, avšak autorka mohla více přemýšlet nad výstižností nadpisů některých jeho částí (např. pod názvem „K institutu vykazání“ se skrývá i výklad o předběžných opatřeních aj.). O nedbalosti v tomto směru svědčí i samotný název práce, v němž je nepřesně, resp. neúplně citován posuzovaný zákon.

2 body

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

Oceňuji, že autorka na řadě míst upozorňuje na současnou neuspokojivou praxi z hlediska ochrany obětí domácího násilí, vyzdvihuje některé přednosti nové právní úpravy, ale zároveň si všímá i úskalí, s nimiž se může její uplatnění v praxi setkat. Jde např. o určení zvlášť zranitelné oběti (str. 10 práce), způsob informování oběti o jejích právech (str. 19 práce), o pohybu nebezpečného obviněného a odsouzeného pachatele na svobodě (str. 20 práce), bezplatnou právní pomoc poskytovanou advokátem (str. 22) či podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci (str. 24 práce). Naopak poněkud nejasné je spojení výkladu o zkoumání věrohodnosti oběti domácího násilí jako svědka trestného činu (podkapitola 3.3) s novým zákonem, jakož i závěry v této části práce učiněné. Ke škodě věci se autorka v práci nedotkla otázky předběžných opatření, která bude možno nově vydávat v trestním řízení. Vzhledem k tomu, že jejich uplatnění může být efektivní při trestním postihu domácího násilí, doporučuji, aby se autorka této otázce věnovala ve svém vystoupení při ústním kole.

6 bodů

4. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů

Práci považuji přes uvedené výtky za zajímavou. Svědčí o tom, že autorka se s problematikou ochrany obětí domácího násilí náležitě obeznámila, a to na podkladě studia literárních pramenů i aplikační praxe. Její závěry, byť se týkají jen omezeného okruhu dílčích otázek, vedou k zamyšlení jak nad novou právní úpravou, tak nad faktickým přístupem příslušných subjektů, s nimiž oběť domácího násilí v souvislosti s trestním stíháním přichází do styku.

Celkem 15 bodů

V Praze dne 29. 4. 2013

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

SVOČ – POSUDEK
STUDENTSKÁ VĚDECKÁ ODBORNÁ ČINNOST (SVOČ)
2010/2011

AUTOR: Nina Kročilová

NÁZEV: Kontroverzní aspekty některých opatření proti recidivě sexuálně motivovaných trestných činů páchaných na dětech

OBOR: trestní právo

POSUDEK VYPRACOVALA: JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti a praktické použitelnosti a teoretického významu

V souvislosti s některými velmi závažnými sexuálními zločiny spáchanými na dětech, které byly široce medializovány, jsou v odborném tisku i ve sdělovacích prostředcích diskutovány možnosti přísnějšího postupu vůči jejich pachatelům. V poslední době poutala pozornost veřejnosti zejména diskuse o možnosti zavést veřejně přístupný registr pedofilů, objevily se články obhajující možnost chirurgických kastrací sexuálních deviantů, které jsou kritizovány ze strany CPT, připraven je i vládní návrh rozšiřující možnosti pro uložení zabezpečovací detence. Téma práce je proto vysoce aktuální, má praktický dopad, ale úzce souvisí i s řešením teoretických otázek sankcionování.

5 bodů

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

Práce má vhodně zvolenou systematiku. Její jednotlivé části na sebe logicky navazují. Po úvodní části, v níž je stručně pojednáno o sexuálně motivovaných trestných činech páchaných na dětech, problému recidivy a její prevenci, se v nich autorka postupně zabývá projektem registru pedofilů a jeho konfrontací se základními právními principy a platnou právní úpravou, povahou chirurgické kastrace, právní úpravou ochranných opatření a jejich limity a právní úpravou chirurgické kastrace ve světle Úmluvy o biomedicíně a ve světle kritiky ze strany CPT. Závěrem se autorka věnuje připravovaným či přijatým opatřením vlády k odstranění nedostatků platné právní úpravy chirurgických kastrací a formuluje k aktuálnímu stavu vlastní stanoviska. Práce vychází ze studia tuzemské literatury a celé řady internetových

zdrojů. Ke zkoumání problematiky autorka využila běžných metod (zejména metody analýzy a syntézy a metody komparativní).

5 bodů

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

Výklad je podán odpovídajícím odborným jazykem. Text, přehledně členěný do kapitol a podkapitol, je opatřen obsahem a seznamem použitých zkratk a doplněn seznamem použitých pramenů. Práce má standardní grafickou úpravu.

4 body

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

Práce je velmi zajímavá. Oceňuji, že se autorka zaměřila na kontroverzní, aktuální otázky, jejichž řešení se snažila konfrontovat s právními principy demokratického státu. Výklad se vyznačuje samostatností, s použitými prameny autorka nakládá v souladu se stanovenou normou. Závěry, k nimž v práci dospívá, považuji za opodstatněné, bylo by však vhodné, kdyby je při ústním kole blíže rozvedla (viz str. 18 až 20). V textu jsem našla jen drobná pochybení. Např. na str. 3 je část druhá TrZ chybně označena jako první, na str. 12 se chybně hovoří o prevenci a odstrašení jako dvou rozdílných složkách účelu ochranných opatření.

4 body

4. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů

Práci považuji za velmi zdařilou. Svědčí o hlubším zájmu autorky o zvolené téma a o její schopnosti samostatně uvažovat a hledat řešení nejednoznačných právních otázek.

Celkem 18 bodů

V Praze dne 29. 4. 2011

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

